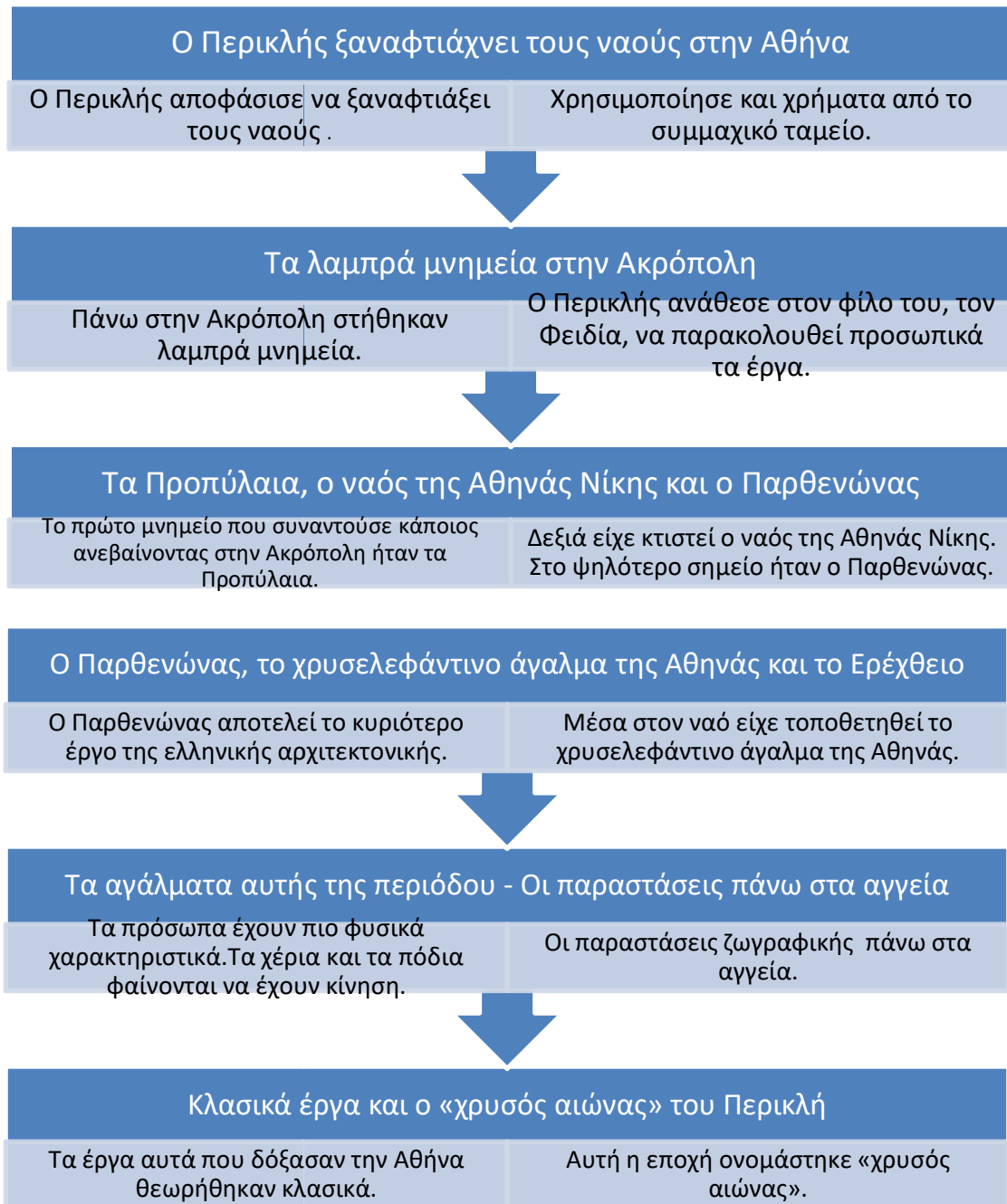

Βοηθητικό σχεδιάγραμμα

Κεφάλαιο 23: Ο «χρυσός αιώνας» της τέχνης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

Ο «χρυσός αιώνας» της τέχνης

Ο Περικλής αναθέτει στον Φειδία να επιβλέπει τα έργα της Ακρόπολης. Σπουδαιότερο απ' όλα είναι ο Παρθενώνας. Τα έργα της εποχής αυτής ονομάζονται κλασικά και η εποχή «χρυσός αιώνας».

Ο Περικλής ξαναφτιάχνει τους ναούς στην Αθήνα

Ο Περικλής αποφάσισε να ξαναφτιάξει τους ναούς που είχαν καταστρέψει οι Πέρσες. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποίησε και χρήματα από το συμμαχικό ταμείο. Γρήγορα στην Αθήνα άρχισαν να κατασκευάζονται τόσα έργα, όσα δεν είχαν γίνει ποτέ τα προηγούμενα χρόνια.

Τα λαμπρά μνημεία στην
Ακρόπολη

Πάνω στην **Ακρόπολη** στήθηκαν **λαμπρά μνημεία**, που και σήμερα γνωρίζουν παγκόσμιο θαυμασμό. **Ο Περικλής** ανάθεσε στον φίλο του, τον **Φειδία**, να παρακολουθεί προσωπικά τα έργα.

2. Αποψη της Ακρόπολης

Τα Προπύλαια, ο ναός της Αθηνάς
Νίκης και ο Παρθενώνας

Το **πρώτο μνημείο** που συναντούσε κάποιος ανεβαίνοντας στην Ακρόπολη

ήταν τα Προπύλαια. Δεξιά είχε κτιστεί ο ναός της Αθηνάς Νίκης. Στο ψηλότερο σημείο ήταν ο Παρθενώνας, αφιερωμένος και αυτός στην Αθηνά.

Προπύλαια:
(προ + πύλη),
η λαμπρή
είσοδος προς
τον ιερό
βράχο της
Ακρόπολης.

Ο Παρθενώνας, το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς και το Ερέχθειο

Ο Παρθενώνας αποτελεί το κυριότερο έργο της ελληνικής αρχιτεκτονικής. Μέσα στον ναό είχε τοποθετηθεί το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς, έργο του Φειδία.

1. Αναπαράσταση του εσωτερικού του Παρθενώνα με το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς

Στο μέρος όπου είχε γίνει, σύμφωνα με τον μύθο, ο **αγώνας ανάμεσα στην Αθηνά και τον Ποσειδώνα** για το ποιος θα δώσει το όνομά του στην πόλη της Αθήνας, χτίστηκε το **Ερέχθειο**.

το χρυσελεφάντινο άγαλμα: το άγαλμα που είναι φτιαγμένο από χρυσό και ελεφαντόδοντο.

Το χάλκινο άγαλμα της Αθηνάς

Ο χώρος γύρω ήταν γεμάτος από **αφιερώματα**. Ανάμεσα σ' αυτά υπήρχε

και το **χάλκινο άγαλμα της Αθηνάς** που είχε **ύψος εφτά μέτρα**. Η **άκρη από το δόρυ της Αθηνάς** φαινόταν από πολύ μακριά.

Τα αγάλματα αυτής της περιόδου

Τα αγάλματα που έγιναν την περίοδο αυτή ήταν **διαφορετικά από τους κούρους και τις κόρες**. Τα **πρόσωπα** έχουν πιο **φυσικά χαρακτηριστικά**. Τα **χέρια και τα πόδια** φαίνονται να έχουν **κίνηση**. **Γνωστός γλύπτης**, εκτός από τον Φειδία, ήταν ο **Πολύκλειτος**.

ο κούρος:
άγαλμα της
αρχαϊκής επο-
χής, που παρι-
στάνει γυμνό
νεαρό σε όρ-
θια στάση.

Οι παραστάσεις πάνω στα αγγεία

Έργα ζωγραφικής ήταν δύσκολο να σωθούν. Για τον τρόπο όμως που ζωγράφιζαν οι τεχνίτες μπορούμε να πάρουμε μια ιδέα από τις παραστάσεις πάνω στα αγγεία. Αγγεία σώθηκαν πολλά. Κάθε σπίτι τότε χρησιμοποιούσε τα αγγεία για να αποθηκεύει διάφορα προϊόντα.

Κλασικά έργα και ο «χρυσός αιώνας» του Περικλή

Τα έργα αυτά που δόξασαν την Αθήνα θεωρήθηκαν κλασικά, γιατί έμειναν αξεπέραστα μέσα στους αιώνες. Γι' αυτό και η εποχή στην οποία έζησε ο Περικλής ονομάστηκε «χρυσός αιώνας».

ο κλασικός:
αυτός που θεωρείται μοναδικός, ξεχωριστός και είναι αθάνατος.

παράθεμα 1 **Οι κόρες του Κάστρου**

Στα χρόνια που η Ελλάδα ήταν στα χέρια των Τούρκων, επισκέφτηκε την Αθήνα ο Άγγλος λόρδος Έλγιν. Με τη βοήθεια των Τούρκων αφαίρεσε ένα μέρος από τα γλυπτά του Παρθενώνα και τα μετέφερε στην πατρίδα του. Μια μέρα, ένας Άγγλος άρχοντας ανέβηκε στην Ακρόπολη για να βγάλει και να πάρει μαζί του τις έξι μαρμαρένιες κόρες.

Πήρε τη μια κι άφησε παραγγελιά στους Τούρκους να πάνε τη νύχτα να βγάλουν και να του κουβαλήσουν και τις άλλες.

Πραγματικά, τη νύχτα πήγαν οι Τούρκοι να πάρουν τις κόρες αλλά, όταν ανέβηκαν στο Κάστρο, κόντεψαν να τρελαθούν από τον φόβο τους. Οι μαρμαρένιες κόρες έκλαιγαν και φώναζαν την αδελφή τους που την είχε πάρει ο μιλόρδος κι όλος ο τόπος αντηχούσε από τα μοιρολόγια τους. Το 'βαλαν στα πόδια οι Τούρκοι κι ούτε που θέλησαν ποτέ να ξαναπάνε να πειράξουν τις κόρες.

Πολλοί άνθρωποι, κάτω από το Κάστρο, άκουγαν τις κόρες να κλαίνε τις νύχτες και να ζητάνε την αδελφή τους.

Ζωή Βαλάση, Το τεσσераφύλλι.

3. Το Ερέχθειο. Οι Καρυάτιδες κρατούν με το κεφάλι τους τη στέγη του ναού.

παράθεμα 2 Οι μεγάλοι καλλιτέχνες της Αθήνας, τα έργα τους και η βοήθεια της θεάς Αθηνάς

Ο Περικλής είχε αναθέσει στον Φειδία να επιβλέψει όλα τα έργα της Αθήνας. Το κάθε έργο ξεχωριστά το είχαν αναλάβει μεγάλοι αρχιτέκτονες και τεχνίτες.

Στον Παρθενώνα εργάζονταν οι αρχιτέκτονες Ικτίνος και Καλλικράτης. Το μακρύ τείχος το είχε αναλάβει επίσης ο Καλλικράτης.

Τα Προπύλαια της Ακρόπολης τελείωσαν μέσα σε πέντε χρόνια

κάτω από την επίβλεψη του Μνησικλή. Κατά την ανοικοδόμησή τους, ο πιο άξιος εργάτης γλίστηρσε κι έπεσε από ψηλά. Ήταν σε άσχημη κατάσταση και οι γιατροί πίστευαν ότι θα πεθάνει. Ο Περικλής ήταν πολύ στενοχωρημένος. Ξαφνικά στον ύπνο του παρουσιάστηκε η θεά Αθηνά και του υπέδειξε τον τρόπο με τον οποίο θα θεραπευόταν ο τεχνίτης. Εκείνος αμέσως τον μετέφερε στους γιατρούς. Γρήγορα ο τραυματισμένος τεχνίτης έγινε καλά. Με αυτόν τον τρόπο φάνηκε το ενδιαφέρον της θεάς Αθηνάς για τα έργα. Σε ανάμνηση όλων αυτών έστησαν στην Ακρόπολη το χάλκινο άγαλμα της Αθηνάς – Υγείας, το οποίο έφτιαξε ο Φειδίας, όπως και το χρυσό άγαλμα της Αθηνάς.

Πλούταρχος, Περικλής, 13 (διασκευή)

4. Τμήμα από ζωφόρο του Παρθενώνα που βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο. Η αναπαράσταση δείχνει ότι αρχικά τα μάρμαρα ήταν καλυμμένα με χρώμα.

1. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ονομάστηκε η εποχή του Περικλή «χρυσός αιώνας»;
2. Τι σημαίνει η λέξη ακρόπολη; Ποια ακρόπολη εννοούμε, όταν γράφουμε το άλφα με κεφαλαίο γράμμα; Ποια ακρόπολη βρίσκεται πιο κοντά στον χώρο όπου κατοικείς; Τι ξέρεις γι' αυτήν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23: Ο «χρυσός αιώνας» της τέχνης

1. Στην πρώτη εικόνα βλέπουμε τον μεγάλο κούρο της Αναβύσσου, άγαλμα της αρχαϊκής εποχής, και στη δεύτερη τον Δορυφόρο του Πολύκλειτου, άγαλμα της κλασικής εποχής. Να τα παρατηρήσεις με προσοχή και να σημειώσεις ομοιότητες και διαφορές.

Ομοιότητες:

.....

.....

Διαφορές:

.....

.....

.....

2. Για την κατασκευή των λαμπρών μνημείων στην Ακρόπολη της Αθήνας χρησιμοποιήθηκαν πολλά υλικά και εργάστηκαν διάφοροι τεχνίτες.

Διάβασε προσεκτικά το κείμενο και προσπάθησε να βρεις τα επαγγέλματα που υπήρχαν στην Αρχαία Αθήνα. Στη συνέχεια να γράψεις ποια από αυτά υπάρχουν και σήμερα.

Όταν τα υλικά που χρησιμοποιούσαν ήταν πέτρα, χαλκός, ελεφαντόδοντο, έβενος ή κυπαρισσόξυλο, οι τεχνίτες που τα κατεργάζονταν ήταν οικοδόμοι, πλάστες, χαλκουργοί, πετράδες, βαφείς, χρυσοχόοι, τεχνίτες ελεφαντόδοντων, ζωγράφοι, τεχνουργοί ή τορναδόροι. Αυτοί πάλι που έφεραν και προμήθευαν τα υλικά ήταν έμποροι, ναύτες και караβοκύρηδες για τα υλικά που έρχονταν από τη θάλασσα, ενώ για τα υλικά που έρχονταν από τη στεριά ήταν αμαξοποιοί, ζευγολάτες, αμαξάδες, σχοινοποιοί, λινουργοί, βυρσοδέψες, οδοποιοί και μεταλλουργοί. Κάθε τεχνη, σαν στρατηγός συγκεντρώνει γύρω της τον εργατοκοσμο και μοιράζει σε κάθε άνθρωπο κάθε ηλικίας χρήματα, που ήταν απαραίτητα για τη ζωή του.

Πλούταρχος, Περικλής, κεφ. 12 (διασκευή)

Επαγγέλματα στην Αρχαία Αθήνα	Σημερινά επαγγέλματα
οικοδόμοι, πλάστες, χαλκουργοί, πετράδες, βαφείς, χρυσοχόοι	
τεχνίτες ελεφαντόδοντων, ζωγράφοι, τεχνουργοί, τορναδόροι	
έμποροι, ναύτες, караβοκύρηδες, αμαξοποιοί, ζευγολάτες,	
αμαξάδες, σχοινοποιοί, λινουργοί, βυρσοδέψες, οδοποιοί, μεταλλουργοί	

Αν ζούσες στην Αθήνα την εποχή που χιζονταν τα μεγάλα έργα, σε ποιο απ' όλα θα ήθελες να συμμετέχεις (π.χ. να εργαστείς ως γλύπτης); Φαντάσου τι θα έκανες και προσπάθησε να το περιγράψεις.